

Coursera'nın Computational Investing diye bir dersi var, bu işler nasıl oluyormuş, borsa nasıl işliymiş diye bir bakıym dedim. Günümüz borsalarında diyor adam, bilgisayarınızın borsa binasında bulunmasıyla dışarda bulunması arasındaki milisaniyelik iletişim farkı bile kazancınıza etki edecek durumda. HFT (High Frequency Trading) diyorlar, Yüksek Frekanslı Alım Satım.

Bu tabii *Hedge Fund* denen, karını al satla yapan firmalara dair bir gözlem. Yoksa uzun vadeli *değer yatırımı* yapanların stratejileri farklı. Onlar bir şirketin nasıl iş yaptığına bakıp, *ortak olur muyum?* diye soruyorlar. Daha makul bir iş.

Sanırım bilgisayarların dünyayı ele geçirmeye başlaması borsa binalarından başlayacak. Belki çoktan ele geçirmişlerdir de bilmiyoruzdur. Hala açıklaması tam yapılamayan 2008 krizi gibi krizlerin sebebi bilgisayarların artık kendi başlarına hareket etmeye başlamalarıdır belki.

Okuduğum başka bir kitap bu çeşit anlık hareketlerin ve hatta günlük haftalık borsa yatırımının daha çok spekülasyon olduğunu ve kumardan pek farkı olmadığını anlatıyordu. Kimse, daha doğrusu *içerden bilgisi* olmayan kimse, hisselerin kısa vadede nasıl değerlendirileceğini bilemez. Ancak uzun vadede karar vermek nisbeten kolay, neticede şirketin belli bir kısmına ortak oluyorsunuz ve bir şirketin nasıl çalıştığı, kar edip etmediği ve karlılığının nasıl olduğuna karar vermek, üç gün sonra hisse fiyatının ne olacağına karar vermekten kolay.

---

Devletin meşruiyeti nereden gelir? Aslında benden geliyor, devletin benimle olan münasebetini kabul ettiğim andan itibaren devlet benim için meşrudur. Devlet beni zımnen, vazihen, zorla veya güzellikle hayatımı sınırlayabiliyorsa, ona karşı çıkmayı düşünmediğim sürece meşru bir devlet sayılır.

Devletin meşruiyeti hem sağladığı menfaatlere hem de ürettiği ve dayandığı hikayeye bağlı. İnsanların onun meşruiyetinden şüphe etmemesini sağlayabildiği sürece meşrudur.